

Solna den 13 feb 2020

Till SpelinspektionenInsändes via e-post till registrator@spelinspektionen.se**Svar remiss avseende nya föreskrifter och allmänna råd för motverkande av matchfixning m.m. (dnr 18Li12693)****Bakgrund**

Svenska Spel har länge engagerat sig för att, i samråd med idrottsrörelsen, motverka att spel på idrottsliga prestationer används på ett sätt så det gynnar kriminalitet eller undergräver idrottens grundläggande värderingar. Det ligger i spelbranschens intresse att konsumenter och allmänhet har förtroende för spelbolagens sätt att hantera dessa frågor och de spel som erbjuds.

En övergripande princip är att idrotten ska vara delaktig vid bedömning av vad som är lämpliga spelobjekt, vilket uttrycks tydligt i den så kallade Macolinkonventionen, som Sverige ännu inte skrivit på.

Kommentarer till föreslagna föreskrifter och allmänna råd**1 kap 1 §**

Begränsningen av hela föreskriften till sport som utförs i Sverige får i sin tillämpning konsekvenser som är svåra att motivera (svenskt språkbruk torde vara "sport som *utövas* i Sverige"). Om en företeelse av olika skäl anses olämplig för spel inom Sverige, är det svårt att förstå varför den ska vara tillåten bara för att den hänför sig till ett evenemang utanför landets gränser. Genomgående synes motiveringen till detta vara rädsla för att den så kallade kanaliseringen ska misslyckas, dvs att spelbolag utan svensk licens kommer erbjuda denna slags spel till svenska konsumenter i en omfattning som urholkar licenssystemet.

Svenska Spel tar kanaliseringsfrågan på stort allvar, och inser dess betydelse. Det är givetvis viktigt även för Svenska Spel att den svenska marknaden, med dess regler för att skydda spelare mot överdrivet spelande och med högt allmänt konsumentskydd, bara är tillgänglig för spelbolag med svensk licens. Detta kan dock inte ställas mot idrottens integritet, spelbranschens ansvar för säkra spel eller konsumenternas rätt att känna sig

trygga i att de spel som erbjuds är säkra, utan måste hanteras med andra åtgärder. Om det saknas verktyg eller resurser för effektiv bekämpning av olicensierade bolags närvaro på den svenska marknaden är det en annan fråga, och inte en fråga där vi ska kompromissa med konsumentskydd och integritetsfrågor. Det är också i viss mån ett underkännande av de svenska konsumenterna och deras intresse av att skydda idrotten. Om de var väl upplysta om riskerna med spel på vissa typer av spelobjekt, både vad gäller riskerna för idrottsutövarna och för att spelet inte är säkert ur konsumentperspektiv, skulle sannolikt deras intresse för denna slags spel minska.

2 kap 1 §

Vadhållning får inte erbjudas på påföljd för förseelse, regelbrott eller för provokativt beteende i samband med en match, tävling eller turnering.

Vi noterar att skrivningen medför att förbudet inte synes omfatta vissa mycket lätt manipulerade händelser som hörnor och inkast, vilket är olyckligt. Om det ändå är avsikten med regleringen, så måste det förtydligas. Det är därutöver svårt att motivera varför ett spelbolag med svensk licens ska få erbjuda denna slags spel på en match i exempelvis Danmark, när alla parter synes överens om att det är olämpliga spelobjekt.

2 kap 2 §

Vadhållning får inte erbjudas på förlust av ett delmoment i en match eller tävling.

Allmänt råd:

Förlust av ett delmoment kan till exempel avse att deltagare inte kommer att göra mål, kommer att förlora ett game eller poäng eller kommer att riva eller göra övertramp i en match eller tävling.

Bestämmelsen skulle innebära ett mycket stort arbete med att anpassa utbudet och medföra stora begränsningar av befintligt spelutbud, utan att det på något sätt påverkar risken för manipulation. I all vadhållning finns det minst två utfall, och det betyder att det alltid går att ha spel på motsatsen till förlust av ett delmoment. Om en spelare då manipuleras till att förlora, läggs vadet vid en sådan matchfixningssituation i stället på den som förutses vinna. Den situationen skulle inte träffas av förbudet. - Vad som menas med ett delmoment måste förtydligas ytterligare, om SI ändå väljer denna metod. Innefattar det spel på halvlek, perioder och kval i tävlingar? Om spelbolag tvingas exkludera ena sidan av ett utfall försämrar det också konsumenternas möjligheter att värdera oddsen.

Tanken bakom bestämmelsen torde vara att förhindra spel på händelser där idrottsutövaren medvetet inte gör sitt bästa eller agerar passivt. Det är situationer som medför risk för manipulation. Det kan dock inte hanteras genom det föreslagna förbudet,

av skäl som anförts. Det enda sättet att hantera detta är genom att det ställs krav på grad av professionalitet för att spelobjekt ska vara tillåtna. I högre divisioner eller tävlingar på högre nivå är denna slags fenomen väl synliga och sannolikt betydligt mindre frekvent förekommande.

2 kap 3 §

Vadhållning får inte erbjudas på individuell prestation i en match, tävling eller turnering av en deltagare som vid tidpunkten för vadhållningen är under 18 år.

Som texten utformats medför den att vid exempelvis en tennisturnering i Sverige där en av deltagarna i en match är under 18 år så kan ett spelbolag inte erbjuda spel på den matchen. Om matchen spelas i Danmark går det dock bra. Det noteras att det i konsekvensutredningen anges att denna slags spel gränsar till olämpligt eller stötande, men konsekvensen av nuvarande förslag är att den slags spelobjekt ändå tillåts vid utövande av sport utomlands. Om avsikten med den nu föreslagna föreskriften är att ytterligare skydda minderåriga från att utsättas för påtryckningar just i Sverige, är det värt att påpeka att även svenska idrottsutövare i stor utsträckning deltar i internationella tävlingar.

Av spellagen 8 kap 2 § andra punkten följer att licens för vadhållning inte får avse vadhållning på evenemang där den övervägande delen av deltagarna är under 18 år. Denna regel har inte en begränsning till Sverige. Om denna regel kompletterades med en föreskrift med krav på viss professionalitet eller nivå på en tävling för att ett spelobjekt överhuvudtaget ska vara tillåten, se nedan under avsnittet "Ytterligare kommentarer", skulle behovet av den nu föreslagna föreskriften minska radikalt.

3 kap 2 §

Det föreslagna kapitlet behandlar frågan om rapportering till Spelinspektionen av misstänkt manipulation av resultat inom sport som utgör objekt för vadhållning.

Övergripande vill vi påpeka att det är otillfredsställande att det inte finns en tydlig skyldighet för spelbolag att omedelbart rapportera en misstänkt händelse till en myndighet, i likhet med vad som gäller för situationer där det finns en skälig misstanke om penningtvätt. Detta medför en problematik för spelbolagen i förhållande till dataskyddsförordningen, men också att licensinnehavare kan göra mycket olika bedömningar av hur mycket resurser de ska lägga på denna fråga. Det medför också att arbetet mot matchfixning inte kan bedrivas effektivt då inte någon myndighet med utredande befogenheter har en samlad bild av olika händelseförlopp, något kriminella sannolikt utnyttjar. Denna fråga synes dock inte kunna hanteras inom ramen för Spelinspektionens föreskriftsrätt, utan kräver lagändring.

I konsekvensutredningen anges att en årlig rapportering ger Spelinspektionen möjlighet att kunna följa utvecklingen av händelser som rör manipulation av resultat inom sport. Vi anser att det är otillfredsställande att ambitionen inte är högre vad gäller att agera snabbt. Trender inom den kriminella världen kan utvecklas snabbt och de kan behöva motverkas med snabba åtgärder. Spelinspektionen borde ges mandat och resurser för att löpande följa utvecklingen, och spelbolagen skulle ha en skyldighet att omedelbart rapportera denna slags händelser, inte bara i mars året efter att de inträffat. En rapportering som föreslagits ger också mer utrymme för oseriösa spelbolag att i efterhand samla information inför rapporteringen, och framstå som mer seriösa än vad de egentligen är inom detta område.

Vad avser den föreslagna texten har vi följande synpunkter:

I texten görs en referens till 8 kap 1 § tredje stycket LIFS 2018:8, vilken lyder "Rapporter om otillbörlig påverkan av utgången av ett spel som är föremål för vadslagning ska kunna skapas i spelsystemet eller manuellt." Av den vägledning som Spelinspektionen gett ut för stöd vid tolkning av de så kallade tekniska föreskrifterna framgår att bestämmelsen ska ingå i det som ska kontrolleras av ett ackrediterat organ. I de tekniska föreskrifterna beskrivs dock inte vad rapporten ska innehålla eller hur den ska utformas eller levereras, vilket har varit ett bekymmer när ett ackrediterat organ ska kontrollera funktionaliteten. Om det nu tydliggörs vad som avses så är det en god hjälp, men för tydlighetens skull bör texten ses över. Det vore därutöver önskvärt om den misstankegrad som ska uppnås definierades, gärna med begrepp som licenshavare känner igen och som tillämpas inom området för att motverka penningtvätt. Där föreligger skyldighet att rapportera när det finns skälig grund att misstänka penningtvätt.

Ett förslag på text i den nya föreskriften:

En licenshavare ska löpande registrera när det föreligger skälig grund för misstänkt manipulation av resultat inom sport som utgör objekt för vadhållning. Detta ska omfatta datum för händelsen och vad händelsen avser.

Licenshavaren ska till Spelinspektionen senast den 31 mars varje år skicka en rapport med samtliga föregående års registrerade misstänkta manipulationer av resultat enligt första stycket.

Det kan därefter i det allmänna rådet infogas en referens till funktionalitetskravet i de tekniska föreskrifterna. Om logiken med krav på rapportering i den nya föreskriften och kravet på funktionalitet som framgår av de tekniska föreskrifterna är tydlig, går de att tillämpa bättre i praktiken.

Ytterligare kommentarer – konsekvensutredningen m.m.

Som redan anförts under kommentaren till 1 kap 1 § ovan, är ett genomgående tema vad gäller att inte reglera vissa företeelser risken för att kanaliseringen ska misslyckas. Detta återkommer i konsekvensutredningen genom exempelvis påståenden om att spel på olicensierade spelbolag bara är ett klick bort. Vi vill återigen påpeka att det finns andra sätt att komma tillrätta med sådana förhållande, exempelvis genom att rikta sig mot de som tillhandhåller plattformar där dessa spelbolag gör reklam eller på annat sätt riktar sig mot svenska konsumenter. De verktyg som finns för att förhindra betalningar till dessa bolag måste också vara effektiva. Att kanaliseringsfrågan ges utrymme på bekostnad av konsumentskyddet och skyddet av idrotten blir motsägelsefull, då avsikten med spelregleringen synes vara i första hand att just skydda dessa intressen och att motverka kriminella aktiviteter.

Det är väl känt att idrottsrörelsen förespråkar att det ska krävas en viss grad av professionalitet eller nivå på en tävling eller en division för att det ska vara tillåtet att tillhandahålla spel kopplade till evenemanget ifråga. (Det framgår av den så kallade Macolinkonventionen att ansvarig myndighet ska samråda med nationella idrottsorganisationer bland annat i syfte att begränsa spelobjekt där de organisatoriska förhållandena inte är adekvata för vadslagning.) Spelinspektionen anför härvid svårigheter då det skulle leda till en omfattande reglering, och att den skulle bli oförutsebar eftersom namn på tävlingar osv är föränderliga. Enligt vår uppfattning överdrivs svårigheterna i detta avseende. Vi har i en tidigare skrivelse ställt till Spelinspektionen daterad den 13 augusti 2019 redovisat hur en sådan reglering skulle kunna se ut. Det finns dessutom länder där en katalog av detta slag redan har tagits fram, exempelvis Frankrike, som har en väl utvecklad katalog. Därutöver anför Spelinspektionen återigen kanaliseringsfrågan som ett argument mot en tydlig reglering i denna fråga, vilket som redan anförts enligt vår uppfattning bör hanteras med andra slags verktyg. - Om det fanns ett krav på professionalitet eller nivå för att ett spelobjekt ska vara tillåtet skulle behovet av svåröverblickbar detaljreglering av otillåtna spelobjekt minska. I högre divisioner eller tävlingar på högre nivå är oönskade fenomen väl synliga och sannolikt betydligt mindre frekvent förekommande.

Det anförts även i konsekvensutredningen att om ett spelobjekt inte tillhandahålls i Sverige så kommer matchfixning inte upptäckas, för det finns då inte någon som övervakar eller rapporterar händelsen. Detta bara understryker behovet av att myndigheter i dagens globala värld samarbetar gränsöverskridande, och kan ju knappast vara ett argument för att tillåta att bolag med svensk spellicens får tillhandahålla farliga eller olämpliga spelobjekt. Det är i sin förlängning också ett argument för att en svensk myndighet bör ha det samlade ansvaret för att ta in information och utreda misstänkta händelser.

Vad gäller de samarbeten som förekommer inom branschen via centrala övervakningsorgan för att upptäcka misstänkta spelmönster så är de givetvis bra. Det finns dock begränsningar, inte minst att det saknas lagstöd för att dela personuppgifter mellan berörda parter, och att det bygger på frivilliga samarbeten där en licenshavare kan välja att stå utanför.

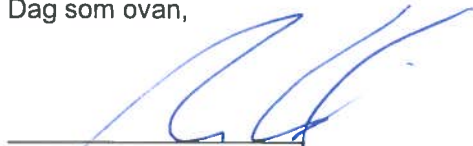
För frågor kontakta gärna:

Helene Cedertorn

Chef Koncernsäkerhet & Compliance

E-post: helene.cedertorn@svenskaspel.se

Dag som ovan,

Fredrik Wastensson, VD Svenska Spel Sport & Casino AB

Patrik Hofbauer, styrelseordförande Svenska Spel Sport & Casino AB